

גליון מ"ד תשע"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליין על האישור לשהות בשבועה

סיפורי חז"ל

עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו

מעשה היה ברבן גמליאל ור' אלעזר בן עזריה ור' יהושע ור' עקיבא שהיו עולין לירושלים, כיון שהגיעו להר צופים קרעו בגדיהם, כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל יוצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הם בוכים ור' עקיבא משחק, אמרו לו עקיבא מפני מה אתה משחק? אמר להם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו מקום שכתוב בו והזר הקרב יומת (במדבר א') עכשיו נתקיים בו על הר ציון ששם שועלים הלכו בו ולא נבכה? אמר להם לכן אני משחק, דכתיב "ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו" (ישעי' ח), וכי מה ענין אוריה אצל זכריה, והרי אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני, אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב "לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית לבמות יער" (מיכה ג) בזכריה כתיב עוד "ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים" (זכריה ח) עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה, הייתי מתיירא שמא לא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת, אמרו לו עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו.

(איכה רבה)

פרשת השבוע

תכירו פנים במשפט", ועתה מיד שסיימנו לדון, הכרנו את המלך וחלקנו כבוד כראוי.

לא תגורו מפני איש כי המשפט

לאלקים הוא (א' - י"ז)

מסופר: בעת שכהן הרה"ק רבי שמואל שמעלקא זיע"א כרבה של ניקלשבורג, היו מקל ותרמיל תלויים בדרך קבע על אחד הקירות בבית דינו. פעם שאלוהו פרנסי הקהילה מה ראה סיבה לתלות על הקיר את שני החפצים הללו. השיב להם רבי שמעלקא: דעו לכם, אתם - פרנסי הקהילה, כי אצלי אין משוא פנים בדין, יהיה אשר יהיה, אני לא אטה משפט ולא אכיר פני איש, בבית דיני יקוב הדין את ההר. ואולם, המשך הרבי ואמר: אם אחד מכם הפרנסים, לא יהיה מרוצה מדרכי זו, הרינו מוכן בכל עת ובכל שעה להסתלק מן הרבנות, וכבר הכינותי לי, לנגד עיני, את מקלי ותרמילי, עמהם אצא לנדוד בדרכים, ואף אם אאלץ חלילה לחזור על הפתחים, לא ירתיע אותי הדבר.

לא תכירו פנים במשפט (א' - י"ז)

מסופר, פעם אחת התייצבו בבית דינו של ה"אור החיים" הקדוש זיע"א במרוקו שניים מגדולי המדינה, אחרי שהציגו שני הצדדים את טענותיהם בפני בית הדין, ישבו הדיינים לעיין בדינם, ובתוך כך יצא אחד מבעלי הדין הנכבדים ובעבור זמן קצר חזר ועמו מלך מרוקו בכבודו ובעצמו. הורה ה"אור החיים" הק' לדיינים שיתעלמו כליל מנוכחותו של המלך וינהגו כאילו אין מכירים אותו כלל. לאחר זמן קצר, הודיעו הדיינים את פסק דינם ומיד נעמדו וחלקו כראוי כבוד למלך. פנה המלך ל"אור החיים" ואמר: מגיע לכם להיענש בכל חומר הדין, שהרי אם ידעתם שאני המלך למה לא חלקתם לי את הכבוד הראוי מיד בבואי, ואם לא ידעתם שאני המלך, כיצד הכרתם אותי עכשיו? נענה ה"אור החיים" הקדוש ואמר: אמנם הכרנו מיד בהכנסתך שאתה המלך, אולם כך אנו מצווים בגזירת מלך מלכי המלכים הקב"ה שהורה לנו "לא

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 8:38 ת"א: 8:31 ר"ת: 9:01

פרשת דברים

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 7:11 ת"א: 7:27

ההודמנות שהחמצה

לא פעם ביקש הרה"ק רבי וואלף קיצעס זיע"א מרבו הבעש"ט הקדוש זיע"א רשות לעלות לארץ הקודש, ובכל פעם הניאו רבו מכוונתו, באומרו: "זקוק אני לך כאן" "עוד לא" "אין הדבר רצוי בשלב זה" ועוד כהנה וכהנה דחיות. עד שיום אחד זה הגיע, הפעם כך נראה, נתרצה הבעש"ט לבקשתו, ואף העניק לתלמידו החשוב את ברכת הדרך. כשעמדו להיפרד נתעטף הבעש"ט בדבקות שנמשכה מספר דקות, כל אותה עת החזיק את כף יד תלמידו בין שתי כפות ידיו הקדושות ועיניו עצומות, "וולף יקירי" פנה אל תלמידו לאחר ששב ופקחן ונימת התרגשות הרעידה את קולו, "יודע אתה כי אין מקריות בעולם וכי הכול הוא בהשגחה פרטית ומכוונת מלמעלה, לפיכך עלינו לכלכל את מעשינו, דיבורינו ומחשבותינו בתבונה ובאחריות, זכור! אם יפגוש אותך אדם בדרך וישאלך שאלה כלשהי, עליך לחשוב טוב טוב בטרם תשיב לו עליה". ובדברים האלו נפרד התלמיד מרבו.

שבועיים תמימים הפליגה האנייה בין גלי הים, מעת לעת עצרה לחניות קצרות בנמלים שונים לצורכי תדלוק והצטיידות, באותו הבוקר עגנה האנייה בנמל קטן וזנוח ליד אי בודד ודל תושבים, הנוסעים ירדו אל האי כדי לפוש קמעה מטלטולי הדרך וכדי להתרשם מיופי הצמחייה שכיסתה את אדמתו, רבי וואלף נטל עמו את שקית הטלית והתפילין ממנה לא נפרד לרגע, וירד גם אל האי, הנוף המדהים שנשקף לנגד עיניו עורר בלבו רגשות עזים של התפעמות מיופי הבריאה ופלאיה, בו במקום חזר בו מכוונתו המקורית להתפלל שחרית על סיפון האנייה לאחר שישוב אליה, הוא איתר חלקת אלוקים מבודדת וסבוכת צמחייה במיוחד, שם התעטף בטליתו והתעטף בתפיליו, ושקע בתפילת שחר נלהבת, לא היה דבר בעולם שהיה בכוחו לנתק את רבי וואלף מכוונותיו בעת שעמד בתפילת שמונה עשרה, גם לא הכרוזתיהם הקולניות של הקברניט והמלחים על סיום זמן החנייה, והמשך מסע ההפלגה.

כשפטע רבי וואלף את שלוש הפסיעות לאחוריו, כבר נאבק חרטום האנייה בגלי ים גבוהים במרחק ניכר מן האי, רק כעבור דקות קלט מוחו של רבי וואלף את השקט המופלא שהשתרר באי ואת משמעותו, הוא חיזק את לבו באמונה ובביטחון בה, והתעודד לנוכח העובדה שלפחות הטלית והתפילין היו עמו, כשסיים את תפילתו החל לשוטט באי בניסיון לגלות סימני חיים אנושיים, הוא ידע כי מקומות מבודדים מן הסוג הזה משמשים במרבית המקרים חיק חם לשודדי דרכים ורוצחים, המחשבה לגלות במקום הנידח הזה פנים יהודיות, כלל לא עלתה על דעתו, לאחר שוטטות

שנמשכה כמעט עד רדת הלילה ושבמהלכה לא פגש אף לא נפש חיה אחת, גילה לפתע ממרחק עמוד עשן דקיק המיתמר ועולה מאי שם, הוא הלך בעקבות האות עד שהגיע לבית קטן ונאה שניצב על אחת מצלעותיו התלולות של האי.

לאחר שנקש על הדלת בלא מעט חשש, יצא לקראתו אדם בעל חזות יהודית מובהקת, עם הדרת פנים מאירה כספירים, האיש היה בא בימים והוא קיבלו במאור פנים, מפי מארחו למד רבי וואלף כי האי נתון בבעלות טורקית, והמקום משמש בעיקר כתחנת מעבר לאניות, ותושביו מעטים הם, האיש שנראה כיודע ספר וירא שמים, שירת את אורחו בכבוד ובמסירות כאילו היו חברים ותיקים, המכירים איש את רעהו מימים ימימה, לעומת זאת בכל הנוגע לתולדות חייו ולנסיבות שהביאוהו אל האי המבודד הזה, שמר המארח על שתיקה עיקשת, כל שאלותיו של רבי וואלף בנושא נתקלו בחיך מסתורי ובהמהום חסר פשר, "אל דאגה אחת לכמה ימים עוברת כאן אנייה בדרכה לארץ הקודש, ובוודאי תוכל להמשיך בדרכך בקרוב מאוד" הרגיע המארח המסתורי את תלמיד הבעל שם טוב הקדוש, "ובינתיים" הוסיף ואמר "הלא שבת קודש מתקרבת, הבה נתכונן יחדיו לקבל את פניה כראוי". השבת שנכנסה למחרת היום בערב עברה על רבי וואלף בטוב ובנעימים, הוא נהנה מאוד בחברת מארחו אשר נתגלה לפניו לא רק כתלמיד חכם, אלא גם כאיש נבון ונעים שיחה, את מרבית השבת בילו בתפילה ובלימוד תורה בצוותא.

ביום ראשון הגיעה אנייה לנמל הקטן של האי, בירור קצר העלה כי היא אכן ממשיכה בדרכה לכיוון חופי ישראל, המארח ליווה את רבי וואלף אל האנייה, דקות אחדות קודם שעלה אל סיפונה פנה אליו האיש בשאלה: "אתה הרי עברת ברוסיה ובפולין בדרכך לארץ הקודש, במהלך כל השבת סקרן הייתי לשמוע מפיך כיצד חיים היהודים שם בגלות ולא הספקתי, שמא תספר לי כעת מעט על רגל אחת "כיצד חיים הם, איך הם מסתדרים?"

נתפס רבי וואלף להרהור קל, ומיד השיב בבטחה "מה זאת אומרת כיצד חיים? 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו', הם חיים טוב, ברוך ה' יום יום", מארחו הסתפק בתשובתו ונפרד ממנו לשלום, האנייה הרימה עוגן והחלה להתרחק מן האי, רבי וואלף הוסיף להביט בדמותו ההולכת ונמוגה של מארחו הדור הצורה ורק אז, רק אז כשכבר לא היה בידי להשיב את הנעשה, הכתה בו כברק המחשבה: שמא לשאלה הזאת ששאלני האיש כבדרך אגב נתכוון רבי הבעל שם טוב, בעת שהזיירני לחשוב טוב בטרם אענה? "אי, אי, אי" יסר את עצמו והכה בכף ידו על מצחו.

משל ונמשל

כי ה' הוגה על רוב פשעיה (איכה)

אמרו חז"ל במדרש איכה כי ה' הוגה על רב פשעיה, יכול על מגן אפשר שהם על חנם, תלמוד לומר על רוב פשעיה, וביאור הענין:

משל למה דומה, לאדם שבנו יחידו נפל למשכב וקרא לרופא והלה אמר שיש להקזו לו דם אמר הרופא לאב במטותא מנך צא מן החדר, שאם תהיה בחדר ויראה אותך הבן, יעזו להרים עלי יד כי יבטח בך, והאב עשה כדבר הרופא, וכשראה הבן שאין עוזר לו הוכרח לקבל כל אשר עשה לו הרופא.

כשגמר הרופא מעשהו ונכנס האב לחדר, התחיל בנו קובל על הרופא הוזה שבא ברעתו וגרם לו צער ויסורים, העמיד האב פנים כאילו מקבל דברי הבן, ואמר לרופא בכעס: צא החוצה, כשיצא הרופא החוצה שילם לו האב בעין יפה ופטרנו לשלום.

והבן סבר לתומו שהאב יצא אחריו להכותו, ומה נדהם בהשקיפו בעד חור הדלת וראה את אביו נותן שכר לרופא, ומרוב כעסו זעק: כלום זכאי הוא לתשלום עבור היסורים שגרם לי? אמר לו האב אל נא באפך בני, דע שבאמת לא הרע לך אדרבה הוא עשה לך מעשה רפואה וראוי כך לשכר טוב.

הנמשל: האויבים אומרים שעזב אותנו הקב"ה ומשלם גמול טוב לצרינו, שכל המיצר לישראל נעשה ראש, ובאמת הכל בהשגחה פרטית, כי ה' הוגה שריפא אותה על רוב פשעיה, וזהו מאמר המדרש יכול על מגן שכל היסורים בחנם הם, תלמוד לומר על רוב פשעיה, שהכל בהשגחה, והראיה שצרינו נעשו לראש והם התשלומין, ובודאי כי טובה גדולה יש ביסורים וחפץ הבורא וכנ"ל.

(ילקוט מעם לועז - איכה)

אף על פי שלא היה בידו להוכיח את הדבר, ואף שלא יכול להעלות בדעתו רעה כלשהי שהסב בתשובתו זו, מצפוננו לא הניח לו יותר, ובחנייתה הבאה של האנייה ירד רבי וואלף ממנה ולא שב אליה עוד, הוא המתין מספר ימים לאונייה שמסלולה בכיוון הנגדי, בכאב רב החליט לכבוש את תשוקתו העזה לחונן את עפר ארץ הקודש, "עלי לחזור אל רבי כדי לקבל ממנו דרך תשובה ותיקון העיוות שעיוותי" אמר בלבו, כעבור מספר שבועות התייצב רבי וואלף בראש מורכן ובעיניים מושפלות לפני רבו הקדוש, הבעש"ט ביקשו לחזור ולפרט באונו במדויק את כל אשר קרהו מאז נפרד ממנו, כשהגיע לתיאור שיחתו האחרונה עם האלמוני מהאי הבודד, התרכו הבעל שם טוב בכל מלה ומלה שאמר.

"די מספיק" עצרו הבעל שם טוב משטף דבריו ואנחת צער בקעה מקרבו, "הזדמנות גדולה נפלה בחלקך ואתה החמצת אותה", הוסיף בכאב ושתי דמעות גלשו מתוך עיניו הקדושות. חלחלה עברה בגופו של התלמיד למשמע הדברים, "הנה שבתי הנה רבי כדי לשמוע במה וכיצד אוכל לתקן את שקלקלתי" זעק רבי וולף בחום לבו, אך הבעל שם טוב הניע את ידו בביטול כאומר: הדבר כבר לא יעזור "אינך זקוק לכל תיקון, שהרי אתה כבר שילמת על כך בעצם העובדה שנאלצת לשוב הנה ולוותר על עלייתך לארץ ישראל". הבעל שם טוב קרא היטב את מחשבותיו הנוגות של תלמידו, והוא השתדל לרכך את דבריו הבאים: "אסביר לך את אשר אירע" אמר בקול שקט, "אברהם אבינו עליו השלום בא בטרוניה עם הקדוש ברוך הוא על התמשכות הגלות הקשה לעם ישראל, על כך השיב לו הקדוש ברוך הוא, כי מצבו של עם ישראל בגלות אינו גרוע כל כך כפי שהוא מתאר, לביורר העניין הוחלט להפגיש את אברהם אבינו עם יהודי ישר שמעולם לא הוציא דבר שקר מפיו, ולשאול את פיו של אותו יהודי בעניין", הבעל שם טוב הישיר את מבטו אל תלמידו, "ואתה וואלף זכית לעשות את השבת בצלו של אברהם אבינו בכבודו ובעצמו, כששאל אותך לשלומם של היהודים, היה עליך להשיב ולומר כי הם חשים זרים ומנוכרים בגלות וכי הכול מצפים בכליון עיניים להיגאל בגאולה שלמה", אנחה נוספת נתמלטה מפיו של הבעל שם טוב, "אוי אילו נזהרת בקיום הוראתי ומחשב היית היטב את הדברים שהוצאת מפיו, אפשר שהכול עתה נראה היה אחרת".

(סיפורי מופת)

צ'ין אדם לחברו

להחיות נפש יהודי

פעם פגש הגה"ק ה"חזון איש" זיע"א אדם עצוב ומר נפש שישב בדד בפינת בית המדרש, הצדיק הבחין בו שהוא ממורמר מאד וביקש לשמחו, וביקש מאותו אדם שישיר לו איזה ניגון, אותו אדם פתח מיד בניגון, וה"חזון איש" רקד לפניו לפי הקצב במנגינתו, ולאחר שסיים האיש לנגן, אמר לו החזון איש במאור פנים יישר כחך על שהחיית אותי היום בניגונך הנעים.

השכנת שלום בתשעה באב

מסופר: הרה"ק רבי רפאל מבראשית זיע"א תלמידו של הרה"ק רבי פינחס מקוריץ זיע"ר היה רגיל לעסוק בהבאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, פעם הלך ביום תשעה באב לבית אחד, בשביל לעשות שלום בין אנשים שהתקוטטו שם, שאלוהו: כלום אי אפשר לדחות את הדבר לאחר "תשעה באב? השיב רבי רפאל: אדרבא, בית המקדש חרב בעוון שנאת חנם, ולפיכך ביום החורבן דווקא, עלינו לעסוק בעשיית שלום ובאהבת חנם.

להתחזק בבין אדם לחברו

אברך ת"ח ביקש מהגה"צ רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א, לקיים הספד על ת"ח נודע שנלב"ע בקיצור ימים ושנים, ורצה לעורר השומעים להתחזק בתורה ומצוות, בכדי לעצור את מלאך המוות, השיב לו הגש"ז: **את מלאך המוות**

נוכל לעצור, רק אם נתחזק בכבוד הזולת, בבין אדם לחברו, כך לא תהיה לו שליטה בתוכנו.

עבודת המידות

סיפר אחד מתלמידי החכמים בירושלים, שנכנס פעם אל הגה"צ רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א, ובפיו ההתלבטות להיכן לשלוח את בנו לישיבה גדולה, אחר שנודע כאחד העילויים בישיבתו, הוא החל להעלות צדדים בדרך הלימוד באופן זה או אחר, דיבר על ההספק, ועל מדת נסיונה של הישיבה וכו'. הפסיק אותו ראש הישיבה בשאלה - היכן עובדים יותר על המידות, ביררת? משראה שמושך הוא בכתפיו כמי שאינו יודע בדבר, אמר לו שיברר ענין עבודת המידות בישיבה, והיכן שעובדים על כך טוב יותר, לשם ישלח את בנו ויראה ממנו ברכה.

הכל עם חשבון

פעם אחת באו וסיפרו להגה"צ רבי איסר זלמן מלצר זיע"א כי החלב שהורתח בסיר במטבח הבית גלש, הגיב מיד ואמר לרבנית ברי לי למה אירע לי כך, כי הבוקר כאשר בא העני הנוהג לפקוד את הבית, במקום שיתנו לו שתי פרוטות נתנו לו רק אחת, שיעור החלב שגלש עולה ודאי לפי חשבון מדויק במחיר אותה פרוטה שאותה מנעו מן העני

תלולא דצדקיא

יום ראשון ז' מנ"א

רבינו מנחם ב"ר זרח (צידה לדרך הראשון - ה"א קנ"א)
הרה"ק רבי ישכר דב ב"ר אריה יהודה מולאטשוב (תקנ"ה)
הגה"ק רבי משה גרינו ואלד ב"ר עמרם (ערוגות הבושם - תרע"ו)
הרה"ק רבי אליעזר רוזנפעלד מאושפיון הי"ד ב"ר יהושע מקאמינקא (תש"ג)

יום שלישי ט' מנ"א

הרה"ק רבי דוד פורקעס (תלמיד הבעש"ט - תקל"ד)
הרה"ק רבי יעקב יצחק (החווה) ב"ר אברהם אליעזר הלוי (תקע"ה)

יום רביעי י' מנ"א

יששכר בן יעקב משבטי קה (ב"א שי"ח)
רבי דון יצחק אברבנאל ב"ר יהודה (אברבנאל עה"ת - רס"ח)
הגה"ק רבי נתן נטע שפירא ב"ר שלמה (מגלה עמוקות - שצ"ג)
הגה"ק רבי מרדכי בנעט אב"ד ניקלסבורג ב"ר אברהם (תקפ"ט)
הרה"ק רבי הלל מפאריטש ב"ר מאיר (תרכ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרמראות

לעבוד את ה' מתוך נחת

פעם ישב אברך בביהמ"ד של ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א והתחיל מהרהר בקרבו, היות שזמן הקעסט שחזונו הבטיח לו עומד להסתיים, ואינו רוצה להיות סוחר לבלות הזמן, לכן ישתדל להיות מורה צדק, ואם לא יעלה בידו להיות מו"צ, ישתדל להיות מלמד תשב"ר, ואם לא ישיג לומדות אזי יחזור על הפתחים ל"ע ולא יבטל מעבודת השם. פתאום פתח ה"חווה" את הדלת ונכנס לביהמ"ד וצעק על האברך: "אברך אל תמשיך עליך דינים, יהודי צריך לעבוד את השי"ת מתוך נחת".

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר דוד שיינברגר הי"ו
לע"נ חזונו הר"ר הלל המבורגר ז"ל
ב"ר יבלחט"א פינחס נחום הי"ו